

Tekst: Sven Rammeloo

Beeld: Nicolas Maeterlinck

Gent laat vrouwen zitten

Auto's, gsm's, tv-zenders, ... voor de moderne vrouw wordt zowat aan alles gedacht. Onze stad geeft ze nu, na lang wachten, ook het recht op gratis plassen.

Quote: "Wij vragen de mensen eens stil te staan bij het plassen."

Achter de 'Plasactie' schuilt een heterogene groep Gentse vrijwilligers die sinds eind 2004 ijvert voor gratis openbare unisextoiletten. Wat begon als de uitloop van een boete voor wildplassen vlak voor het commissariaat van de Gentse politie (aan het adres van initiatiefneemster Baharak Bashar), mondde recent uit in de openstelling van sanitair in een dertigtal horecazaken in de binnenstad. Vrouwelijke silhouetten op zeven urinoirs verwijzen ieder die nodig moet, door naar een oplossing binnen een straal van 200 meter.

In de middeleeuwen

Baharak Bashar: "Kathleen Van Brempt geeft niet de indruk dat dit voor haar een Vlaamse prioriteit is. Helemaal in het begin kregen we met onze 'Leg mijn blaas het zwijgen niet op'-actie, dat recentelijk kaderd in een project van haar federale collega-minister van Gelijke Kansenbeleid, Christian Dupont, zelfs veel kritiek. Maar met het Gentse stadsbestuur verloopt de samenwerking intussen voorbeeldig: we krijgen logistieke ondersteuning van de stadswacht voor ons project van de stad zelf. Sinds de middeleeuwen is men het hier, en elders in België, gewend dat openbaar sanitair voor vrouwen zo goed als onbestaand is. De vrouwen gingen na de mis naar huis om het eten klaar te maken terwijl de mannen op café bleven hangen. Tegenwoordig is de rol van de vrouw veranderd. Bewust geëmancipeerde vrouwen om vier uur 's nachts in een publieke ruimte zijn geen uitzonderingen meer, maar de ruimte heeft zich niet aangepast aan de realiteit. Bovendien is het aantal vrouwelijke daklozen in Belgische grootsteden de laatste tijd sterk gestegen. Zij zitten met een enorm sanitair

probleem waarvoor dringend een oplossing dient gezocht. Buiten Gent sensibiliseren we daarom onder andere via artikels, acties, fototentoonstellingen en nationale publicaties.“

Korte en lange termijn

Els De Vos is ir.-architecte en boog zich over de inmiddels afgelopen ontwerpwedstrijd van de 'Plasactie': "De prijs mocht geen belemmering zijn. Wel moest het ontwerp compact en uitnodigend zijn en toegankelijk voor personen met een handicap. Mogelijkheid tot sociale controle, inzetbaarheid op drukke plaatsen, duurzaamheid en ecologisch verantwoord, waren de andere criteria. Met het winnende ontwerp dat niet veel duurder uitvalt dan de bestaande herenurinoirs trekken we naar het stadsbestuur. We hopen zo op een oplossing op langere termijn."

Baharak: "We begrijpen immers de argumenten van de horeca: hoe beter de ligging, hoe vuiler de pot wordt. De mensen zijn niet altijd beleefd of houden geen rekening met de volgende. Zo wordt het snel een echte smeerbeel. We zoeken ook helemaal geen zondebok. De stad vroeg ons voor de Feesten zelfs om ideeën, wat uiteraard erg hoopgevend is. We hebben een onderzoek gevraagd naar de werkelijke kost van een toiletbezoek, want de willekeur in prijzen wekt extra ergernis."

Els: "De vele departementen en de logge bureaucratie blijven ertoe leiden dat de belastingbetaler geen toilet kan bezoeken in heel wat openbare gebouwen. Treffend voorbeeld: de Bond Moyson stelt haar wc's ter beschikking, maar de 'openbare' installatie aan de Drabstraat, nota bene aan de drukke Korenlei, is met een hek afgesloten. Daar proberen we iets aan te doen. Ongeveer een kwart van de vrouwen gaf in een enquête, die op de Gentse feesten 2005 werd afgenomen, toe vroeger huiswaarts te keren om sanitaire redenen. Mannen kunnen gratis plassen, vrouwen niet, maar we moeten evengoed 60 euro boete betalen. Een derde van de vrouwen doet het wel eens in de stad. In onze zogenaamd geëmancipeerde wereld lijkt gelijkwaardig sanitair ons vanzelfsprekend. Door zowel hoog- als laagdrempelige signalisatie, willen we het taboe tot op Belgisch vlak doorbreken.¹ Vandaar ook onze deelname aan de Wereldtoilettag in november met workshops, een postercampagne, etc.."

Baharak: "Ik roep altijd naar mannelijke wildplassers dat dat niet kan. Voor een vrouw wordt het snel een dure grap en om vier uur zijn de meeste toiletten dicht. De meeste bezochte Turkse horeca-uitbaters vinden onze actie best grappig. Ze gingen onmiddellijk akkoord met de sticker. Maar de sommige Vlaamse uitbaters waren iets voorzichtiger of gingen soms niet akkoord om een sticker te plakken.". Ook in de bioscoop staan er altijd files bij vrouwen. Men staat er gewoon te weinig bij stil. Vrouwen plassen anders. Dat is geen penisnijd, hoor."

De traditie verlangt nog wat tips voor een natje en een droogje.

Els: "Mijn favoriete restaurantje is De Fobie in de Lange Violettestraat. Heerlijke salades, gezellig interieur, vriendelijk personeel en dichtbij waar ik woon. Ideaal om à la minute nog te beslissen uit te gaan eten. Om iets te drinken, heb ik niet meteen een voorkeur. Ik hou wel van de Polé Polé, wegens de verrukkelijke cocktails en leuke muziek. Verder vind ik de de Boekentoren van Van de Velde een leuke plaats om te vertoeven. Ik hou van het knappe gebouw, maar in de boeken van de stadsbibliotheek kan ik blijven snuisteren."

Baharak: "Graslei, Korenlei, met een aantal blikjes bier, een fles wijn in de schone zomerdagen, zijn vaste stek. Als het geen mooi weer is, dan zijn 't Dambert en de Mokka-bon plaatsen waar ik graag Gentenaars van verschillende achtergronden tegenkom. Het Pakhuis en Café Lounge behoren ook tot mijn favorieten. Voor het eten geniet ik van Rijstcafé,

¹ Belgisch klinkt geloofwaardiger dan Europees. Dit is al een ruime doelstelling, wat niet wil zeggen dat we ons niet kaderen binnen de wereld.

Pinocchio, Pantomiem, "De Griek" in de Vlaanderenstraat, Gök, Gök 2, ... Maar ik ontdek ook graag nieuwe zaken."

De inzendingen voor de ontwerpwedstrijd 'Gezocht: Uniseks Sanitair in de Gentse Publieke Ruimte' zijn nog tot 26 juni te bezichtigen in het Administratief Centrum op het Wilsonplein. Winnaar werd Siegfried Vanhauzenhuysse met het ontwerp 'ToiLED', een lichtbaken in de stad in de strakke vorm van een kubus.

www.plasactie.be

info@plasactie.be